

Stupňování adjektiv a adverbíí

Stupňování adjektiv pravidelné

Adjektivum může vyjádřit trojí stupeň vlastnosti:

I. **pozitiv** (základní stupeň)

II. **komparativ** (vyšší stupeň)

III. **superlativ** (nejvyšší stupeň)

Komparativ tvoříme od kmene adjektiva příponou -ior pro maskulina a feminina, příponou -ius pro neutra a skloňujeme jako **souhláskový** kmen III. deklinace

liber, liber – i › liberior, -ius = svobodnější, volnější

acer, acr – is › acrior, -ius = ostřejší celer, celer – is › celerior, -ius = rychlejší

breviis, brev – is › brevior, -ius = kratší

sg.	pl.			
	m. + f.	n.	m. + f.	n.
nom.	clarior	clarius	clariores	clariora
gen.	clarioris		clariorum	
dat.	clariori		clarioribus	
ak.	clariorem	clarius	clariores	clariora
abl.	clariore		clarioribus	

Superlativ tvoříme pravidelně od kmene příponou -issimus, a, um:

clarus, clar-i › clarissimus, a, um = nejslavnější

breviis, brev-is › brevissimus, a, um = nejkratší

felix, felic-is › felicissimus, a, um = nejšťastnější

Adjektiva, jejichž pozitiv má v nominativu singuláru maskulina koncovku -er, tvoří superlativ příponou -rimus, a, um:

liber › liberrimus, a, um = nejsvobodnější

acer › acerrimus, a, um = nejostřejší

celer › celerrimus, a, um = nejrychlejší

Několik adjektiv tvoří superlativ příponou -limus, a, um, např.: facilis › facillimus, a, um = nejsnadnější
difficilis › difficillimus, a, um = nejobtížnější ; similis › simillimus, a, um = nejpodobnější

Superlativ skloňujeme jako adjektiva I. a II. deklinace v pozitivu (vzory servus, femina, verbum).

Opisné stupňování

Adjektiva, u kterých předchází koncovku -us samohláska, stupňujeme pomocí komparativu a superlativu příslovce magnopere = velmi, např.: dubius -magis dubius -maxime dubius = pochybný = pochybnější = nejpochybnější

Nepravidelné stupňování

Nejčastěji užívaná adjektiva tvoří komparativy a superlativy od různých kmenů:

bonus, a, um -melior, -ius -optimus, a, um = dobrý = lepší = nejlepší

malus, a, um -peior, -ius -pessimus, a, um = špatný = horší = nejhorší

magnus, a, um -maior, -ius -maximus, a, um = velký = větší = největší

parvus, a, um -minor, -us -minimus, a, um = malý = menší = nejmenší

multus, a, um -pl.plures,-a -plurimus, a, um = mnohý = četnější = nejčetnější

Neúplné stupňování

Některá adjektiva nemají pozitiv, nebo se ho užívá jen velmi zřídka, např.:

(exterus, a, um) **-exterior, ius -extremus, a, um** = zevní = vnější = nejzazší, krajní

(inferus, a, um) **-inferior, ius -infimus, a, um** = spodní = nižší = nejnižší

(interus, a, um) **-interior, ius -intimus, a, um** = vnitřní = nejvnitřnější

(posterus, a, um) **-posterior, ius -postremus, a, um** = pozdní = pozdější = poslední

(potis, e) **-potior, ius -potissimus, a, um** = mohoucí = schopnější = nejschopnější

(superus, a, um) **-superior, ius -supremus, a, um** = horní = hořejší, vyšší = nejhořejší, nejvyšší